

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
Rotel 060101

DOM
2015-11-27
Stockholm

Mål nr
M 6113-15

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Vänersborgs tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2015-06-15 i mål nr M 973-15, se bilaga

KLAGANDE

K.A. B Maskinaffär AB

MOTPART

Miljöskyddsnämnden i Alingsås kommun, 441 81 Alingsås

SAKEN

Föreläggande om försiktighetsåtgärder för spilloljetank m.m. på fastigheten X i Alingsås kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

1. Mark- och miljööverdomstolen meddelar prövningstillstånd.
 2. Mark- och miljööverdomstolen ändrar mark- och miljödomstolens dom endast på så sätt att föreläggandet ska vara fullgjort senast den 15 mars 2016 och att föreläggandet fullgjorts ska redovisas till miljöskyddsnämnden senast den 15 april 2016.
-

Postadress

Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress

Birger Jarls Torg 16

Telefon

08-561 670 00
08-561 675 50

E-post: svea.avd6@dom.se
www.svea.se

Telefax

08-561 675 59

Expeditionstid

måndag – fredag
09:00-15:00

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

K.A. B AB (bolaget) har yrkat att föreläggandet ska ändras så att befintlig oljecistern får användas tills den tjänat ut, att kravet att förse oljeavskiljaren med larm ska utgå och manuell kontroll ske inom bolagets egenkontroll, att besiktning vart femte år ska ske inom bolagets årliga egenkontroll samt att miljöskydds nämnden ska åläggas att redovisa sina krav på ytterligare rutiner i detalj.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Mark- och miljööverdomstolen finner att det finns skäl att meddela prövningstillstånd och ta upp målet till omedelbart avgörande.

Mark- och miljööverdomstolen instämmer i mark- och miljödomstolens och länsstyrelsens bedömning att miljöskydds nämnden haft fog för att förelägga bolaget att vidta försiktighetsåtgärder och att det är miljöskydds nämnden i egenskap av tillsynsmyndighet som har att ta ställning till om föreläggandet har fullföljts. Mark- och miljööverdomstolen instämmer vidare i bedömningen att det finns skäl att förena punkten 1 om påkörningsskydd och invallning av oljecistern och punkten 2 om larm på oljeavskiljare med vite om 50 000 kr respektive 10 000 kr.

Mark- och miljööverdomstolen finner att bolaget ska få skälig tid att fullgöra försiktighetsåtgärderna och redovisa dessa till miljöskydds nämnden. Tiden för när föreläggandet ska vara fullgjort och redovisning ska ske ska flyttas fram på sätt som framgår av domslutet.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsrådet Lars Borg, tekniska rådet Yvonne Eklund, hovrättsassessorn Anita Seveborg, referent och tf. hovrättsassessorn Christoffer Sheats.

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2015-06-15
meddelad i
Vänernsborg

Mål nr M 973-15

KLAGANDE

KA B AB Box 132
466 22 Sollebrunn

MOTPART

Miljöskyddsnämnden i Alingsås kommun
441 81 Alingsås

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsens i Västra Götalands län beslut den 26 februari 2015 i ärende nr
505-34010-2014, se bilaga 1

SAKEN

Föreläggande om försiktighetsåtgärder för spilloljetank m.m på fastigheten X i
Alingsås kommun

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandet. Föreläggandet ska vara fullgjort
senast den 1 november 2015. Att föreläggandet fullgjorts ska redovisas till
miljöskyddsnämnden senast den 1 december 2015.

Dok.Id 297029

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1070 462 28 Vänernsborg	Hamngatan 6	0521-27 02 00 E-post: mmd.vanersborg@dom.se	0521-27 02 30	måndag – fredag 08:00-16:00 -

YRKANDEN M.M.

KA B AB yrkat att befintligt påkörningsskydd godkänns, att befintlig cistern, mellantank och rörledningar får behållas, att kravet på larm för oljenivå och slamnivå ersätts med manuell mätning i sådan frekvens som domstolen bestämmer, att certifierad besiktning vart femte år av oljeavskiljaren ersätts med årlig besiktning av bolaget självt samt att bolaget erhåller svar på om de rutinbeskrivningar som redan lämnats är tillräckliga. Bolaget har som grund för yrkandena anfört i huvudsak följande.

*Punkt 1. Förvaring av spillolja.*Påkörningsskydd

Enligt bolagets mening är befintligt påkörningsskydd tillräckligt för de laster, som det kan utsättas för. Påkörningsskydd, som klarar "alla fordon, som rör sig inom området" är ej tekniskt rimligt att utföra, utan problemet löses genom att fordonsflöden naturligt styrs så att risk för påkörning ej uppstår. Inom tomten rör sig 60-tons långtradare. Enligt de argument, som framförts av miljöinspektörerna hos vår granne, skall de beakta risken att föraren drabbas av hjärtinfarkt och blir medvetlös. Hur hanteras den risken ute i trafiken i 80 km hastighet?. För att stoppa något, som väger 60 ton, med ett displacementskydd, krävs något som väger 60 ton. Till detta kommer sen vikt för att ta hand om de dynamiska krafter, som fordonets fart ger upphov till. Detta är praktiskt ej rimligt. En skenande lastbil går hos oss rätt igenom väggen och ut genom väggen på motsatt sida av byggnaden. Om man jämför hur dessa problem hanteras på kommunens återvinningsstation på grannfastigheten, nyttjas där containrar fyllda med miljöfarligt avfall, som påkörningsskydd längs hela infartsidan och när man svängt runt nyttjas andra kärl, som t.ex. spilloljetanken på motsvarande sätt för att styra trafiken. En container har väggar av 1 mm korrugerad plåt och öppnas som en konservburk om den blir påkörd av ett fordon. Bolaget tror nu inte att risken är särskild stor att någon kör på varken containers eller spilloljetanken, då trafikflödet sker parallellt med dessa. Om man sen jämför med hur bolaget miljöfarliga avfall är placerat och skyddat, så är det lätt att konstatera att bolaget har en skyddsnivå, som vida överstiger

kommunens, genom lämpligare placering och skydd av betongbalkar. Bolaget förutsätter att miljökontorets egen återvinningsstation uppfyller alla lagliga krav och i så fall uppfyller deras verksamhet med råge dessa. Med ovanstående som bakgrund anhålles om att befintligt påkörningsskydd godkännes.

Invallning

När Miljöskyddsinspektörerna S O/J C inspekterade bolagets anläggning 2011-10-11 meddelades det på sid 2, sista stycket i protokollet att "enstaka befintliga cisterner, som är mindre än 5 m³ kan undantas från den grundläggande bedömningen om inte särskilda risker föreligger". Detta uppfattade bolaget som att befintlig spilloljetank var godkänd.

Aktuell spilloljetank besiktas regelbundet av extern besiktningsman, enligt gällande regler. Det är därför mycket osannolikt att den skall börja läcka utan yttre påverkan. Liksom ett antal kärnkraftverk har havererat trots en hög säkerhetsnivå, så kan givetvis vår spilloljetank trots besiktning och påkörningsskydd börja läcka. Detta händer då sannolikt genom att den blir påkörd av något fordon, stort nog att rubba befintligt påkörningsskydd. Om detta händer finns personal tillgänglig, som dels larmar räddningstjänsten och, som sen sätter igång sanering genom att suga upp oljan med sågspån och särskilt oljeabsorptionsmedel (torr lera), som finns tillgängligt.

Om skadan uppstår långt ner och tanken dessutom är full kan teoretiskt 3,5 m³ olja rinna ut. Den hamnar då först på en asfaltyta utan brunnar och rinner sen vidare ut på en grusyta underlagrad av lera. Ingen olja kommer således ner i grundvattnet. Ej heller når oljan utanför deras tomt och förorenar Mellbyån, som rinner ca 200 m väster om oljetanken. Sanering får sen ske genom att kontaminerat grus bortföres för destruktion och ersätts med rent grus. Om det är tjäle rinner oljan uppepå marken, men är då på grund av kylan mycket trögflytande och kan enkelt samlas upp, utan att den sprider sig särskilt långt.

Att finnas till, innebär risker och vi har därför tecknat en försäkring för hanterande av eventuella skador vid utflödande olja. Beloppet är 5,0 mkr på egen mark och 5,0 mkr på annans mark. Bolagets försäkringsbolag LF, med vana och statistik för att bedöma dessa risker, debiterar ca 1.500 kr per år för denna risk. Det vill säga, de bedömer risken som försumbar.

Om miljömyndigheterna vill göra trovärdigt att deras krav är till för att skydda miljön är det inte rimligt att i förtid skrota en fungerande, besiktigad tank och ersätta den med en ny med marginellt bättre skydd. Gafflarna på en truck går lika lätt igenom en enkel-, som en dubbelmantlad tankvägg. Att tillverka en ny tank ger både en onödig miljökostnad och en ekonomisk kostnad. Bolaget anhåller därför om att få behålla aktuell tank tills besiktningsmannen konstaterar att rost gjort plåten så tunn, att den inte längre kan godkännas.

När det sen gäller den rörledning, som nyttjas när spillolja pumpas över från en mellantank, som rymmer ca 150 l, anser miljöinspektören att denna ledning också skall vara dubbelmantlad. Den är den gjord av så kallade gröna rör med en godstjocklek på 4 mm Dessa rör har nyttjats, som vattenledningsrör i byggnader sen 1930-talet, utan att rosta sönder på dessa 85 år. I bolagets fall går ledningen inomhus i lokaler utan golvbrunnar och endast sista meter går ovan tanken utomhus. Tömning av mellantanken sker under uppsikt, men om det otroliga skulle inträffa och ledningen spricka just på den del som går utomhus och de inte skulle uppmärksamma detta och avbryta pumpningen, så rinner endast 150 l ut.

Punkt 2. Larm för slam- och oljenivå i oljeavskiljaren

Bolagets system för slam och oljeavskiljning från tvätthallarna består av stora slamfickor med nedhängande "stopp-plåtar", som gör att slammet blir kvar i slamfickorna och inte går ut i oljeavskiljaren. När en lantbruksmaskin framförs på en åker, så rör den sig i en dammig miljö. Utläckande fett/olja täcks då av dammande lera, som suger upp leran i "kakor" runt den läckande oljetätningen. När man sen tvättar maskinen lossar leran ihop med uppsuget fett/olja och kvarligger,

som "slam" i slamfickorna. Ut till oljeavskiljaren kommer det minimalt med slam och olja. Bolaget hade nu inte tömt slamfickorna/oljeavskiljaren på mer än ett år i förhoppning att länsstyrelsen, innan sitt beslut, skulle besöka anläggningen och med egna ögon kunna se att det är minimalt med slam/olja i oljeavskiljaren. Vid en mätning 2015-02-28 fanns ca 2 cm olja och ca 5 cm slam. Avskiljaren och slamfickorna är senast tömda 2013-12. Kommunen kräver att bolaget skall tömma avskiljaren minst i ggr per år vilket vi godtar, då det är lagom för slamfickorna.

Som bolaget påpekat en mängd gånger är det således inte oljeavskiljaren, som dimensionerar systemet utan slamfickorna. Att då göra en investering i automatisk mätning av slam/olja i oljeavskiljaren, tillför inte någon miljömässig kvalitet, utan ger endast en miljökostnad för tillverkning, installation, skötsel och drift av denna utrustning. Enligt länsstyrelsens beslut kan larm ersättas med rutiner i egenkontrollen, som säkerställer att tömning och tillsyn sker tillräckligt ofta. Vi kan om det tillfredsställer mätbehovet lyfta på locket 2 ggr per år och konstatera att varken olja eller slam förekommer i skadlig mängd i oljeavskiljaren. När slamfickorna är fulla indikeras det av att slam tränger upp till den gallerdurk, som täcker dessa. En principiell fråga i detta sammanhang, är "Miljösamverkan Västra Götaland" en lagstiftande församling vars tyckande upphöjs till lag. Gäller deras tyckande i så fall i hela Sverige/EU, eller har vi lokal lagstiftning i Västra Götalands Regionen. Om ej heller miljödomstolen inser det löjliga att kräva mätning i detta fall, anhåller vi om att få ersätta automatisk mätning med manuell sådan i frekvens enligt domstolens krav.

Punkt 3. Besiktning av oljeavskiljaren

Bolaget har erbjudit sig att själv besiktiga oljeavskiljaren varje år istället för att göra det med certifierad besiktningsman vart 5:e år. Det som behöver kontrolleras är att tanken är tät, mellanväggen är hel och att in-och utloppsrör är hela. Detta kan lätt konstateras när oljeavskiljaren töms en ggr per år av Ragn-Sells. En besiktning går till så, att besiktningsmannen kommer separat med egen slamsugare och tömmer avskiljaren, besiktigar den samma och återfyller den. Detta innebär att en 30 tons lastbil skall åka från Alingsås och sen arbeta med sugning och fyllning, totalt ca 2

timmar. Detta ger en miljökostnad och en ekonomisk kostnad på ca 7.100 kr + moms per gång. Alternativet att bolaget själva kontrollerar punkt a-c när tanken ändå är tom vid ordinarie tömning ger 0 i miljökostnad och 0 i ekonomisk kostnad. Den besiktningsrutin, som framgår av SS-EN 858-2, är avsedd för nyare oljeavskiljare och är inte, enligt uppgift, tillämpbar på äldre avskiljare. Om miljödomstolen värnar miljön, bör den anförtro bolaget att göra besiktning årligen, utan miljökostnad istället för vart 5:e år med stor miljökostnad.

Punkterna 4,5 och 6. Rutiner.

Bolaget har överlämnat deras miljöpolicy till kommunen vid deras inspektion 2011-10-11. Den innehåller rutiner för hantering av miljöfarligt och annat avfall. Bolaget har sen kompletterat den i svar till kommunen 2014-09-28 efter synpunkter från kommunen. Bolaget har inte fått svar varken från kommun eller länsstyrelsen, om dessa kompletteringar tillsammans med rutiner redovisade 2011-10-11 är tillfyllest. Kan miljödomstolen tillse, att besked lämnas på dessa frågor istället för att upprepa kraven på rutiner ytterligare en gång.

DOMSKÄL

Mark- och miljödomstolen har gått igenom utredningen i målet samt övervägt vad KA B AB anfört i mark- och miljödomstolen. Domstolen finner inte skäl att göra annan bedömning än den som länsstyrelsen redogjort för i det överklagade beslutet. Överklagandet ska därför avslås. Den dag då föreläggandet senast ska ha fullgjorts och redovisats miljöskyddsnämnden ska dock flyttas fram enligt följande.

Föreläggandena enligt punkterna 1 och 2 är förenade med ett vite om 50 000 respektive 10 000 kr. Den tid när dessa förelägganden senast ska vara fullgjorda kan bestämmas till den 1 november 2015. Punkterna 3-6 är inte förenade med vite. Punkten 3 avser besiktning av oljeavskiljaren och innebär att besiktning ska ske vart femte år i samband med tömning och rengöring. Dagen då den första besiktningen senast ska ha skett kan bestämmas till den 1 november 2015. Punkterna 4-6 innebär att bolaget ska upprätta vissa närmare angivna rutinbeskrivningar. Föreläggandet

ska även i dessa delar vara fullgjort senast den 1 november 2015. Att punkterna 1-6 åtgärdats ska redovisas till miljöskyddsnämnden senast den 1 december 2015.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (DV 427)

Överklagande senast den 6 juli 2015.

Ove Järholm

Gunnar Barrefors

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Ove Järholm, ordförande, och tekniska rådet Gunnar Barrefors. Föredragande har varit beredningsjuristen Eva Högmark.